

SZIESZTA

SZERKESZTI: ÚJSZÁSZI ILONA, WERNER KRISZTINA ■ 2007. ÁPRILIS 21.

NAPI MELLÉKLETEK

Hétfő A DÉL SPORTJA,

A PÉNZ BESZÉL

Kedd GYÓGY-ÍR

Szerda LÉGYOTT

Csütörtök BIZALMASAN

Péntek DÉLMADÁR

WWW.DELMAGYAR.HU

EGY ÉVE: TETŐZÉS KÉT HÉTIG, SOSEM LÁTOTT MAGASAN

Minden idők legnagyobb árvize

Sok szempontból különleges volt a tavalyi rekordárvíz, és nemcsak abban, hogy ilyen magas víz még nem volt, amióta világ a világ, a Tiszán: több, mint két hétig mért a szegedi víz-mérce 1009 centit, jócskán meghaladva az egykori csúcst, az addig példátlanul számító 960 centit. Azért is különleges volt, mert az árvíz nem az árvízrel kezdődött, hanem a belvízzel – és az árvizet sem a Tisza kezdte, hanem a Duna.

Az egész védekezés nem az árvízrel kezdődött, hanem a belvízzel, és nem is 2006-ban, hanem még 2005 telén; már ez több százmillió forintba került. Márciusban aztán elkezdtek jönni a felső-tiszai hírek, az előrejelzések. A tiszai árhullámot mégsem a Tisza kezdte, hanem a Duna – emlékszik vissza *Andó Mihály*, az Atikővizig főmérnöke. A Duna árhulláma már akkor elkezdte visszaduzzasztani a Tiszát, amikor itt még nem is volt magas a víz – aztán, amikor a Tisza és a mellékfolyók egymást követő árhullámai is elkezdtek gyorsan, egymás után érkezn, szinte pillanatok alatt soha nem látott magasságokba emelkedett a víz, hisz nem

Próba
Rendkívüli árvízvédelmi készültség tavaly 25 napig volt érvényben a Tiszán; az ezredvégi árvízkor csak húsz napig. A különböző fokozatú készültségeket összeadva – az első fokútól a rendkívülig – kiderül: tavaly nyolcvan napig, azaz csaknem három hónapig volt szükség fokozott árvízvédelmi készenlétre, míg 2000-ben csak ötvennyolc napig.

tudott lefolyni a Dunába. A legélesebb helyzet a Körösöknel alakult ki, napról napra emelkedtek az előrejelzett vízmagasságok, és folyt a versenyfutás a vízzel: melyik ér el hamarabb na-

A Tisza egy évvel ezelőtt: Szegednél április 21-én tetőzött 1009 centivel. A védekezés három és fél, a helyreállítás pedig további négy és fél milliárd forintba került az Atikővizig területén

FOTÓK: KARNOK CSABA

gyobb magasságot, a folyó vagy a gát. Aztán sorra jöttek a meghibásodások, a töltéscsúszások, Dóc és Felgyő környékén, és így tovább. Az áradás rendkívül hosszan elhúzódó, tíz legveszélyesebb napjában előjött a gátrendszer összes gyöngesége.

Az utána következő időszakban, amikor már a huszadik napja fönn volt változatlanul ugyanaz a nagy víz, mindenki azt hitte: nem létezik, hogy a napról napra jobban átázó töltések ne produkáljanak további gondokat. De létezett. Az is folyton tudatunkban volt, hogy a szivattyútelepeken a gépek már több ezer órát üzemeltek, ezek közül is beadhatta volna valamelyik a kulcsot. De nem adta be. Amikor apadni kezdett a víz, és már harmadfok alá süllyedt, kezdtünk föllélegezni; bár csökkenő vízszintnél is ke-

Gátak és rések

Míg 2000-ben csak ezerhétszáz méteren kellett nyúlgátat építeni, tavaly 52 kilométeren. A bordás megtámasztások hossza az ezredvégi árvíz évi hét kilométerével szemben tavaly 12 kilométer volt. Mindezekre nagy szükség is volt, hisz például töltéstestben mutatkozó csorgás 2000-ben csak 313 méteren volt, tavaly 762 méteren, s 2000-ben mintegy 22 ezer méteren szivárgott a töltés, a múlt évi áradáskor 32 ezer méternél is hosszabb szakaszon. A fakadó vizek – azaz a mentett oldalon lévő elöntések – területe pedig duplája volt a huszadik század utolsó évében tapasztaltak.

lekezhetnek nagyon veszélyes jelenségek, különösen olyan gyors apadásnál, mint ami itt volt. Aztán júniusban újra emelkedni kezdett, másodfokig, a folyó – tehát csak ennek visszavonulta után, júliusban lehetett elkezdni a helyreállítási munkát. Maga a védekezés három és fél, a helyreállítás pedig további, csaknem négy és fél milliárd forintba került az Atikővizig területén.

Az árvízi tapasztalatok birtokában előkerültek a már régóta fontolgatott tervek az

új rakparttal kapcsolatban. Ez ma már mobil formában is fölépíthető, úgy, hogy „békeidőben” ne zárja el a Tisza látványát a városlakóktól. Ugyancsak szükséges a város fölötti, két keresztgát megerősítése – amely megakadályozza, hogy egy esetleges, a felsőbb szakaszon történő, a petresihez hasonló töltésszakadás után a városra zúduljon a víz –, és a Tisza menti tározóláncolat részeként a szegedi tározó létrehozása.

F. CS.

Emberek a „kulisszáknál”

Az egy évvel ezelőtti nagy víz idején Szegeden a Boszorkányszigettől Tápéig tartó szakaszon ötven városőr, és körülbelül ugyanennyi polgári védelmi önkéntes teljesített szolgálatot.

– A „kulisszák”, vagyis a szegedi belvárosi rakpart magas betonfalán a Tiszához vezető nyílásokat a védekezést vezető vízgyűesek farönkkel zárták el, de a fadarabok közül többnek is lába kélt. Ahogy emelkedett a víz, egyre több katasztrófatűrta érkezett a folyóhoz: fényképezkedni, nézelődni – emlékszik az egy évvel ezelőtti áprilusra *Kovácsné Vadászi Erika*, a városőrség vezetője. A városőröknek az volt az első számú feladatuk, hogy távol tartsák a lakosságot a *Kozár Péter*, a védelem vezetője által kijelölt védősávotól.

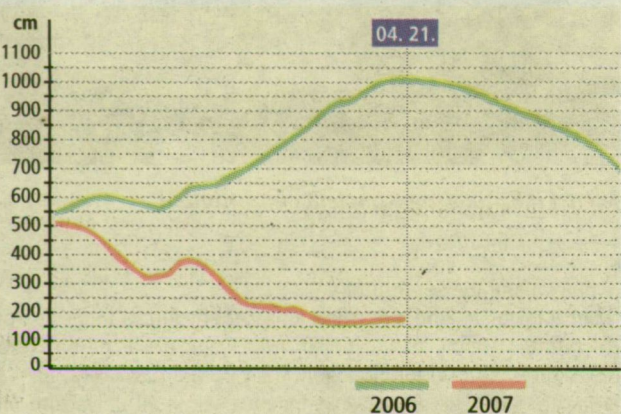
– Jártunk egyik „kulisszától” a másikig: reggel nyolctól este hatig. Figyeltük, az áradás okoz-e szivárgást a gáton, látunk-e valami szokatlant – jellemzi az önkéntesek munkáját *Szóri József*, aki civilben sofőr a Picknél. – De ha kellett, a depónál homokot raktunk a zsákokba, vagy éppen zsákolunk.

– A közel négyszáz fős városőrségre alapozva ugyanis szolgálatra hívták a polgár- és katasztrófavédelmi logisztikai szakcsoport önkénteseit is – magyarázza a városőr egyenruhát viselő *Kovács István*.

– Hat-hét éve jelentkeztem a polgári védelem önkéntesének, de először a tavalyi árvíz idején kaptam „behívót”. A polgármester aláírásával érkezett a levél, amiben a polgári védelmi szolgálatra rendelt – mondja *Pár Zoltán*. A lapunkat kiadó Lapcom Kft. gondnoka úgy emlékszik, egyszer kellett rendőr segítségét is kérni, mert két kíváncsiskodó nem akarta elhagyni a védelmi sávot. – De abban a tíz napban azt is tapasztaltam, segítőkészek az emberek: volt aki kalácsot, más valaki kávét hozott a parton dolgozóknak. Közvetlen közelről láttam a Tisza másik arcát, a hatalmas víztömeg erejét. A családom, a kisebb és nagyobb gyerekeim féltettek engem, én is féltettem őket és mindenkit, aki a folyó közelében él. Mégis: a Tisza szervesen hozzánk tartozik, mint a kezünk.

Ú. I.

A TISZA VIZÁLLÁSÁNAK ALAKULÁSA 2006 ÉS 2007 TAVASZÁN

Forrás: VITUKI

DM-grafika

A Tisza ma: Szegednél 177 centiméter